

NYA IDÉER FÖR GAMLA PRODUKTER

Har du tänkt på varför prylarna omkring dig ser ut som de gör, eller varför de har olika funktion? Det ligger ofta mycket arbete med formgivning och design bakom, även om det handlar om helt vanliga saker som de flesta har hemma. Tekla har tittat närmare på området produktutveckling och pratat med två tjejer som formgivit egna produkter.

PRODUKTUTVECKLING HANDLAR till stor del om att utveckla produkter som redan finns. Det kan till exempel handla om att göra dem mer tillgängliga för olika grupper i samhället, eller om att komma på nya funktioner och användningsområden.

När Karolina Nyström skulle göra sitt examensarbete på Högskolan för Design och Konsthantverk, HDK, ville hon gärna ha ett projekt som omfattade en konkret produkt. Hon hade redan tidigare formgivit möbler, och började nu fundera kring att utveckla någon möbel.

– Eftersom jag själv bodde i en liten lägenhet kom jag på att jag ville göra en produkt som skulle underlätta tillvaron för trångbodda, berättar hon.

STOLAR ÄR OFTA GANSKA LIKA

Hon började fundera kring vanliga möbler, och blev intresserad av stolar.

– Bord förändrar man ofta, till exempel genom att lägga i en extra skiva, men stolar är väldigt statiska, säger Karolina. Det finns i och för sig hur många olika stolar som helst, formgivna av olika personer, men funktionen har inte utvecklats.

Utifrån det perspektivet tänkte hon på hur stolen ser ut och används. Från början hade hon flera olika idéer om hur stolen

kunde utvecklas, men till slut fastnade hon för konceptet med en stol i stolen.

– När man har gäster dammar man av den gamla klappstolen, som förutom att inte vara så snygg ofta är ranglig och obehaglig, säger Karolina. I övrigt gör man så fint som möjligt, lägger på en fin duk och tar fram fint porslin.

Hon tyckte inte att det stämde att det är till fest man ska ta fram de fulaste stolarna, utan ville göra något som var finare. Produkten blev då en stol i stolen. Till vardags står den fina stolen inom sitt plexihölje, som man också kan sitta på. Till fest plockar man fram den inre stolen, och vips har man två sittplatser istället för en.

Än så länge finns inte Karolinas stol i produktion, men hon hoppas att någon tillverkare vill börja producera stolen så småningom. Innerstolen är gjord av biokomposit, som är en blandning av återvunnet material och plast, och ytterstolen är gjord av transparent akryl, även kallat plexi.

– Jag ville ha något som var lite mer miljövänligt till innerstolen eftersom höljet, alltså den yttre stolen, inte är gjord av särskilt miljövänligt material, berättar hon.

Under projektets gång funderade Karolina mycket över materialval. Studenter på HDK måste ta med materialval och miljö-

aspekter i sina projekt. Hon letade också efter alternativa material till ytterstolen, men hittade inte några som fyller samma funktion som transparent akryl.

– Det är klart att man kan göra ytterstolen i ett annat material som inte är genomskinligt, men det är roligare att den syns, säger Karolina. Det var lite av idén att innerstolen skulle vara inglasad, precis som fina föremål på museer.

MULTIFUNKTIONELLA PRODUKTER

Nu praktiserar Karolina hos en formgivare i Stockholm, och arbetar fortfarande mest med möbler och andra produkter i hemmet. Hon tycker att det är kul med multifunktionella produkter, som kan användas till olika saker. Under skoltiden hade hon en av sina produkter till försäljning på Designorget. Det var en mössa med dragkedja, och om man öppnade den blev mössan istället en halskrage.

– Jag vill inte bara göra något som är snyggt, det måste också tillföra något, och gärna fylla en ny funktion, säger hon.

Karolina får idéer till nya produkter överallt i vardagen. Hon tror att hon kanske är extra observant som formgivare, men tycker inte att det är svårt att komma på nya utvecklingsmöjligheter för produkter.

Text: Camilla Sjöstedt Foto: Karolina Nyström, Linda Kanter och Dennis Karlsson

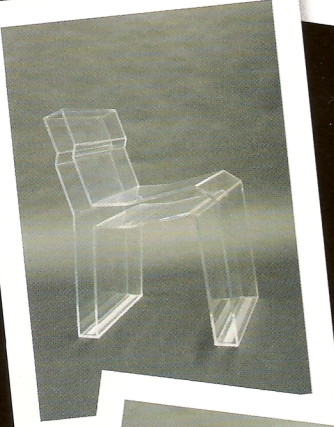

Karolina

Linda

”Goda produkter ger goda män...”

– Det finns nästan alltid saker man kan förbättra på alla prylar, säger Karolina.

STICKADE KOSTYMER FÖR MER MYS

Linda Kanter blev klar med sin magisterexamen på HDK i våras. Hon hade tidigare gjort ett projektarbete tillsammans med Johan Karlsson, en klasskamrat på HDK, där de utvecklade stickade kostymer för affärsmän. Syftet med kostymerna var att dessa män skulle ha mysigare kläder på sig när de reser. Ur det projektet växte sedan idén om de flygsäkra stickorna som blev examensarbetets projekt.

– Tanken bakom båda projekten är devisen ”Goda produkter ger goda män, och goda män ger goda produkter”.

Linda tror att den som handarbetar under långa affärsresor kan få tillfälle till reflektion och lugn, vilket bidrar till att man tänker över hur man är som person. På sikt bidrar det till ett bättre samhälle i stort.

– Jag har bland annat pratat med politiker Johan Lönnroth, han har virkat i tio år i riksdagen, berättar Linda. Han tycker att handarbete gör att man lyssnar bättre.

Eftersom män är i majoritet i beslutsfattande positioner i vårt samhälle, tycker Linda att det är de som är i störst behov av tillfällen att tänka efter, att fundera över de

beslut de fattar och hur de påverkar andra.

– Män som reser mycket i jobbet har ju ofta tid över, och då kan man utnyttja restiden till att sticka eller virka, säger hon.

Problemet är dock att man av säkerhetsskäl inte får ta med sig stickor på flyget. Under projektets gång hade Linda därför mycket kontakt med Luftfartsverket, för att få reda på vad som kan vara tillåtet.

Resultatet blev ett litet kit som monteras ihop. Den bakre delen av stickan kan också vara en penna, och den främre en stickspets eller virknålsspets. Mellandelen är gjord i mjuk plast och är böjlig. Ingen av delarna får vara längre än en vanlig penna.

PENNOR BAKOM STICKORNA

Och det var just pennor som var utgångspunkten i formgivningen. Linda fick kontakt med företaget Ballograf som tillverkar pennor, och de var med och tog fram modeller och prototyper.

– Materialet i stickorna blev därför till stor del sådant material som redan används till pennorna, alltså plast och till viss del metall, säger Linda. Jag gjorde också en modell i aluminium.

Linda tycker att man som designer måste lära sig att prata tillverkarens språk. Det är också bra om man förstår en del om tekni-

ken bakom en produkt. Själv har hon lärt sig mycket om pennor under projektet med stickorna och samarbetet med Ballograf.

– Formgivning och design handlar inte bara om snygg form, utan väldigt mycket om användarvänlighet och funktion.

POETISKA VÄRDEN VIKTIGA

Förutom detta tycker Linda att den största utmaningen för en designer är att få in emotionella och poetiska värden i formgivningen. Med det menar hon att det förutom form och funktion ska finnas hjärta och andlighet i produkten.

– På 1970-talet var svenska formgivare väldigt duktiga på funktion och handikapphjälpmedel, men man glömde ofta att det var människor som skulle använda produkterna, säger Linda.

Hon tycker att det roligaste med formgivning är om man kan vara med och förändra användningen av produkter, och väcka nya tankar, och på sikt ett bättre samhälle.

– Man kan förändra människor genom design, säger Linda. Med stickorna vill jag bland annat förändra könsuppdelningen och synen på handarbete som något som bara kvinnor sysslar med.

Linda får idéer överallt, och tycker till exempel att fikaraster är utmärkta tillfällen

att komma på nya produkter och användningsområden. Hon tycker att det är bra att bolla idéer med andra, och håller just nu på att starta ett företag tillsammans med en annan formgivare.

– Man måste inte vara intresserad av färg och form för att jobba med formgivning, till stor del handlar det om att komma på sätt att förbättra produkter, säger hon. Man måste inte ens kunna rita särskilt bra.

NYFIKENHET OCH ÖPPNA SINNEN

Det viktigaste enligt Linda är att man som formgivare är nyfiken, och att man har ett öppet sinne. Då kan man få nya intryck och idéer till produkter.

– Man ska definitivt göra saker som ingen tror på från början, säger Linda.

Sedan gäller det förstas att få något företag att nappa på idén och börja tillverka produkten, och det kanske inte alltid är så lätt om man är en okänd designer.

Alla produkter blir kanske inte så lönsamma för en tillverkare, men Linda tror att många företag ändå kan vara intresserade av lite mer udda och annorlunda produkter.

– Sådana produkter kanske inte genererar så mycket pengar, men företaget får uppmärksamhet och marknadsföring, säger hon. Man måste våga chansa lite också. ⚙️

UTBILDNINGAR

Vill du jobba med formgivning och design finns det flera olika utbildningar att välja på. Universiteten och högskolorna har ofta utbildningar i Teknisk design, där man får en civilingenjörsexamen i ämnet.

På Högskolan för Design och Konsthantverk i Göteborg och på Konstfack i Stockholm finns olika inriktningar inom design och formgivning.

Det finns också KY-utbildningar på området, till exempel Produktutveckling, design och marknadsföring på Campus Varberg.